

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ДҶШКЕНДЖАҚИҚАМ

РЎЗНОМА 1928 ИИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ,
ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНинг БОШ НАШРИ

• 1991 йил 12 январь • шанба
№ 9 (10 005) • Баҳоси 10 тийин.

Совет Социалистик Жумхуриялари
Иттифоқи Президентинин Фармони

1991 ЙИЛДА ОЗИҚ-ОВҚАТ ТАЪМИНОТИНИ ЯХШИЛАШГА ОИД КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Аҳолини озиқ-овқат мәхсус-
потлари билан ишончли ра-
вишда таъминлашни ташкил
этиш мақсадида қарор қила-
ман:

1. 1991 йилда озиқ-овқат
таъминотини яхшилаш юзасидан
ССЖИ ҳукумати иттифоқдош
жумхурияларнинг ҳуку-
матлари билан биргаликда иш-
лаб чиқсан ва Федерация Кен-
гаши томонидан маъқулланган
кечиктириб бўлмайдиган чора-
тадбирлар дастури тасдиқлан-
сан.

ССЖИ ҳукумати, жумхурия-
ларнинг ҳукуматлари, халқ
депутатлари, маҷаллий Совет-
ларининг ижроия қўмиталари
мазкур дастурни ҳамда ССЖ
Иттифоқи билан иттифоқдош
жумхуриялар ўртасида 1991
йилда озиқ-овқат ва қишлоқ
хўжалик хом ашёси етказиб
бериш масалалари юзасидан
тузилган иқтисодий битимни
рўйбга чиқариш соҳасидаги
амалий ишларни зудлик билан
авж олдириб юборсинлар.

2. Иттифоқ-жумхурият валю-
та қўмитаси 1991 йилда чет
элдан озиқ-овқат харид қилиш
ҳамда дастурда белgilangan
ҳажмда озиқ-овқат мәхсулот-
лари ишлаб чиқаришга оид
режани бажариш учун етиш-
майдиган хом ашё сотиб олиш
мақсадида валюта маблағлари
ажратиш тўғрисида 1991 йил-
нинг 1 февралигача зарур қа-
рор қабул этисин.

3. Жумхурияларнинг ҳуку-
матлари, халқ депутатлари ма-
ҷаллий Советларининг ижроия
қўмиталари ҳар бир минтақа-
да вужудга келган ички тузи-
лишга ва озиқ-овқат мәхсулот-
лари истемол қилиш ҳамда
ресурсларнинг мавжудлиги
даражасига асосланиб, чакана
саадо тармоғи орқали асосий
озиқ-овқат моллари ҳар бир
киши учун кафолатли тарзда
сотилишини таъминласинлар.

Бу ишни амалга ошириш чо-
ғида болаларнинг, уруш қат-
нашчиларининг, шунингдек но-
гиронлар, нафақаҳўларнинг
ва аҳоли кам даромадли бош-
ка табакаларининг ижтимойи

ҳимояланишига доир аниқ чо-
ра-тадбирлар кўзда тутилсин.
Ишчилар ва талабаларнинг
ошхоналарида, мактабларда,
болалар ва даволаш мусассаса-
ларидан умумий овқатланиш
мунособ равишда уюштирил-
син. Озиқ-овқат молларининг
истеъмолчиға етказилиши учун
маҳаллий ҳокимият ва бошқа-
рув идораларнинг раҳбарлари
зиммасига шахсан масъулият
юклатилсин.

4. Умумиттифоқ ва жумху-
рият фондларига озиқ-овқат
узлуксиз етказиб берилшини
таъминлаш, зарур эҳтиёт за-
ҳираларини вужудга келтириш
мақсадида иттифоқдош жумхуриялар
1991 йил учун дех-
қончиликнинг товар мәхсулот-
ларини етиштирувчи барча ер
эгалари ва ердан фойдаланув-
чилар учун қишлоқ хўжалик
мәхсулотларини давлат ре-
сурсларига мажбурий етказиб
беришнинг давлат буюртмаси-
ни ёки бошқа шаклларини жо-
рий этсинлар. Мазкур мәхсу-
лотнинг ҳаки давлат харид
нархлари билан тўлансин.

Мажбурий мәхсулот етказиб
бериш топшириғи бажарилган-
дан кейин қолган мәхсулот
колхозлар, совхозлар томонидан
ва қишлоқлардаги бошқа
мәхсулот етиштирувчилар то-
монидан истеъмол бозорида
эркин сотилади.

5. Озиқ-овқат таъминотини
яхшилашга оид кечиктириб
бўлмайдиган чора-тадбирлар
дастурини ҳамда ССЖ Иттифоқи
билан иттифоқдош жумхуриялар-
ттар ўртасида 1991 йилда
озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик
хом ашёси етказиб бериш
масалалари юзасидан тузилган
иқтисодий битимни бажариш
давомида келиб чиқадиган ма-
салаларни кўриб чиқиш, шунингдек
бошқа масалаларни зудлик билан ҳал
этиш учун ССЖИ ҳукумати ҳузурда
ССЖИ ҳукумати раисининг би-
ринчи ўринbosari бошчилиги-
да келиштирувчи комиссия туз-
исин, ўнинг таркибига итти-
фоқдош жумхуриялар ҳуку-
матлари раисларининг ўринбо-

сарлари, шунингдек ССЖИ
мандатдор вазирларлари ва
идораларининг раҳбарлари ки-
ритилсин.

ССЖИ ҳукумати иттифоқдош
жумхурияларнинг ҳукумат-
лари билан биргаликда маз-
кур комиссия аъзолари тарки-
бини 10 кун муддатда тасдиқ-
ласин.

6. Умумиттифоқ ва жумху-
рият фондларига озиқ-овқат
ва қишлоқ хўжалик хом ашё-
си етказиб берилаш түғрисидаги
шартномаларни тузиш, ўзгар-
тириш, ижро этиш ва бекор
қилиш чоғида келиб чиқадиган
низоларни шунингдек ССЖ
Иттифоқи билан иттифоқдош
жумхурияларнинг 1991 йилда
озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик
хом ашёси етказиб берилаш
масалалари юзасидан тузган
иқтисодий битимидан келиб
чиқадиган бошқа низоларни
кўриб чиқиш ССЖИ Олий ҳа-
камлик судининг ихтиёрига
топширилиши зарур, деб ҳи-
соблансан.

Мазкур масалалар юзасидан
ССЖИ Олий ҳакамлик суди
томонидан қабул этиладиган
қарорлар ССЖ Иттифоқи ва
иттифоқдош жумхуриялар-
ттар барча корхоналари, таш-
килотлари ва муассасалари то-
монидан оғишмай ижро эти-
лиши лозим.

Умумиттифоқ ва жумхурия-
т фондларига озиқ-овқат ҳамда
қишлоқ хўжалик хом ашёси
етказиб берилаш ташкилотларни
бажармаганлик учун ман-
сабдор шахсларнинг қатъий
маъмурӣ жавобгарлигини
белгилаш максадга мувофиқ
деб топилсин.

ССЖИ ҳукумати ушбу мод-
дада кўзда тутилган масала-
лар юзасидан қонун лойиҳа-
сини Олий Кенгашга тақдим
этисин.

Совет Социалистик
Жумхуриялари Иттифоқининг
Президенти
М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 10 январь.

● АЙНИ қиши кунлари дўконларнинг бош кийимлар билан
савдо қилувчи бўлимларига кирсангиз Охунбобоев номли
Тошкент бош кийимлар фабрикасида тикилган телпакларга
кўзингиз тушиши мумкин.

Сиз суратда кўриб турган фабрика механизми Маҳмадади
Эргашбоев уч йилдан бери пештахталарда турб қолмаиди-
ган, харидоргир бош кийимлар тайёрлашда баҳоли қудрат
меҳнат қилмоқда.

Сураткаш Т. КАРИМОВ.

ШАҲСИЙ ФЕРМАЛАР ҲИССАСИ

Ўрта Чирчиқ районидаги
Акмал Икромов номли жа-
моя ҳўжалигига бу йил шаҳ-
сий фермалар эгалари юз
тоннадан кўпроқ сут топшири-
дилар. Чунончи, махсулот-
нинг аксарият қисми сўнгги
бир нета ой ичидан олинган.
Шаҳсий томорқа ҳўжаликли-
рини риводлантириша қа-
ратилган жумхурият Прези-
дентининг фармони изчил
амалга оширилаётгани ўз-
таъсирини кўрсатмоқда. Чу-
нончи, жамоя ҳўжалиги,

бошқа озуқалардан ташқари,
ҳар бир томорқага нормада-
гидан уч центнер кўп си-
фатли пичан ажратиб бериши
га мувоффақ бўлди. Ем-ха-
шак билан яхши таъминлаш
қишлоқ аҳолини мол ва пар-
ранда сотиб олишига рабат-
лантирилоқда — бу ердаги
320 ҳовлига 300 та қора-
мол, кўпгина қўй ва эчки,
уй паррандалари тўғри ке-
лади. (ЎзТАГ мухбири).

Янги нашр

ҚОЗОҚ ТИЛИДА РЎЗНОМА

ЧИМКЕНТ, 10 январь. [ТАСС мух-
бири О. БАБИЙ]. Ўзбекистонда яшов-
чи қозоқ оиласлари бугун она тили-
даги «Достиг туи» рўзномасининг
бираччи сонини олдилар. Иккала қар-
дош жумхуриятнинг президентлари
газетхонлар билан журналистларга
мурожаат этиб, кўп асрлик дўстлик
ришталари, муштарак анъаналар ва

маънавий урф-одатлар билан боғ-
ланган ҳаликларнинг эзгу орзу ва
умидларини изҳор этдилар.

Янги матбуот органи қўшини ҳали-
кларнинг инсоний тинчлик, миллий
инонлик ва ўзаро ёрдамини кучай-
тиришда жуда мухим восита бўлиб
қолиши лозим. «Достиг туи» қадим
замонлардан бўён қозоқ ва ўзбек

оиласлари ёнма-ён яшаб келган чега-
радош вилоятларнинггина эмас, шу
билан бирга Ўрта Осиё миintaқаси-
даги бутун аҳолининг ҳам маънавий
тиклишига, маданий бойишига, ўз-
аро манбаатли иқтисодий ва икти-
мий тараққиётiga ҳам хизмат қи-
лади.

Ҳафтасига уч марта «Правда» ҳаж-
мида чиқадиган рўзнома Ўзбекистон
Олий Кенгаши билан Вазирлар Маҳ-
камаси томонидан нашр этилади.
Бундан бирмунча вақт аввал Қозо-
ғистон адолиси учун ўзбек тилида
«Дўстлик байроғи» газетаси нашр
этила бошлаган эди. Шу тариқа ўз-
ларининг миллий тузилмаларидан
ташқарида яшовчи ватандошларнинг
маънавий турмуши ҳақида амалий
равишда ғамхўрлик қилинмоқда.

Бошланғич партия ташкилотлари котиблари иғилиши

„ДАВРА СУХБАТИ“ МУАММОНИ ҲАЛ ЭТАДИМИ?

ХАЛҚАДА «театр илгакдан бошланади» деган нақл бор. Агар шуну ўхшатиш сифатида қўлласасек, вилоят партия қўмитасининг сиёсий маориф уйидаги ечиниш илгакларининг биринчи маротаба кийимлар билан тўлиши семинар-кенгашиниң сўнгги кунида энг зўр тадбир бўлиб ўтишидан дарак берарди. Шу куни раёсат ҳам, зал ҳам иштирокчилар ва таклиф қилинганлар билан тўлди. Сўнгги кундаги иғилиш вилоят партия қўмитаси мафкура бўлими томонидан тайёрланганни сабабли, таклиф қилинганлар ҳам ана шу соҳа ходимларидан иборат эди: 10 январда бўлиб ўтган БПТ котиблари иғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг масъул ходимларидан ташқари вилоятнинг барча шаҳар ва ноҳия партия қўмиталарининг котиблари ҳам иштирок этиши.

Тингловчилар сифатида эса фан, ўқув юртлари ва маданият тармоқлари бошланғич партия ташкилотлари котиблари қатнашиши.

Куннинг биринчи ярмida вилоят партия қўмитасининг котиби Ш. Н. Маҳмудова маъруза қилди. У бугунги тўпланган котиблар асосан зиёллардан иборат эканлигини қайд этиб, партияниң сиёсатини ҳалқа тушунтиришда уларга катта ишонч билдирилишини таъкидлайди. Аввал, ўзбек, сўнгра рус тилларida маъруза ўқилганидан сўнг, кенгаш ишини марказкўм вакиллари давом эттириши.

Дастлаб мафкура бўлими мудирининг ўринбосари, марказкўм ҳамда Тошкент вилоят партия қўмитаси қошида тузилган ижтимоий-сиёсий марказ мудири С. Ш. Қурбонов «Хозирги давр шароитларида коммунистлар сиёсий ўқувининг баъзи масалалари тўғрисида» маъруза қилди. Собир Шералиевич сиёсий ўқув мажмусидаги ҳозир кўпроқ нималарга эътибор берилиши лозимлиги ҳақида тўхталиб, ўзи бошқарача «Мулоқот» баҳс мунозара клуби ҳақида ахборот берди.

Сўнгра мафкура бўлими

шўйбаси мудири И. М. Каракетов «Партия ташкилотларининг ижтимоий-сиёсий ўшумалари билан ўзаро ҳамкорлиги шакллари тўғрисида» мавзууда сўзга чиқди. У ҳозирги кунда жумҳуриятда қандай сиёсий партия ва ташкилотлар тузилаётгани ҳақида ахборот берилб, уларнинг фаолияти хусусида тўхталиб ўтди.

Мафкура бўлими маслаҳатчиси С. Т. Тоиров «Янги шароитларда партия ташкилотларининг диндорлар билан ўзаро муносабатлари принциплари тўғрисида» сўзга чиқди. Тоиров бу ўналишида Компартияниң ўйли ўзгарганлиги, бу позицияда аввалги кўрсатмалардан қочиб, ҳозирги қонунчилик асосида иш олиб бориш зарурлигини ўқтириб ўтди.

Куннинг иккинчи ярмida кенгаш иштирокчилари б секцияга бўлинган ҳолда иш олиб бордилар. Кун тартибидаги охирги масала — давра суҳбати ҳам ана шу секция вакилларининг ахборотлари билан бошланди. Ҳар бир секция ҳақида батафсил тўхтамай, уларда кўтарилган таклиф ва истаклардан бальзиларини мисол қилиб келтирмоқчиман:

— лойиҳа мактаб ҳаётидан анча йироқ, унда шу соҳада иш олиб бораётган БПТ котибларининг мақсад ва вазифалари кўрсатилмаган;

— ҳозир турли сиёсий кучлар вужудга келаётган пайтда мафкура ишининг қандай йўлга қўйилиши аниқ белгиланмаган;

— бозор иқтисодиётiga ўтилса, мактабнинг ҳоли ниша кечади, бу вазиятда БПТ котиблari қандай иш олиб бориши керак?

— КПССнинг бошқа жамоат ташкилотлари билан муносабати аниқ ифодаланмаган;

— БПТ котибларига кўпроқ имтиёз берилши керак, бу соҳада ноҳия қўмитаси ходими БПТ котибига нисбатан кўпроқ имтиёзга эга;

— мафкура яшининг асосий тарғиботчилари бўлмиш «Ойна жаҳон», радио ҳамда матбуотнинг мавқелари ҳар хил, КПССнинг мафкуравий йўли бир хил бўлган-

дан кейин улар ҳам уйғун бўлиши керак;

— «Билим» жамиятининг лекциялари юзаки бўлиб қолаяпти, улар замон талабига жавоб бермайди;

— ўқитувчнинг ойлиги ошди, бироқ у ҳали ҳам кам. Бу соҳа кишиларининг моддий таъминоти яхшиланмас экан, жамиятда мазкур касб нуфузис бўлиб қолаверади;

— тарих, жамиятшунсонлик дарслклари давр талашибига жавоб бермаяпти;

— компютер билан ишлаши биладиган кишиларни тайёрламай туриб, мактабларни ЭҲМлар билан «қалаштириб» ташлаш — хотур ўйл;

— пленум қарор-лойиҳаларини матбуотда чоп этиш керак. Ана шунда барча коммунистлар ўз фикр-мулоҳазаларини айтиш имкониятларига эга бўладилар;

— пленумга фақат вилоят партия қўмитаси аъзоларини эмас, БПТ котибларини ҳам таклиф этиш керак;

— вилоят партия ташкилоти сайлаб қўйиладиган орнлари ҳамда доимий комиссияларига БПТ котиблари эга бўладилар;

— «БПТ котиби мақоми»

ишлаб чиқилиши лозим;

— кутубхоналар ва маданий муассасалар ночор аҳволда;

Албатта, шу куни таклифлар жуда кўп бўлди. Биз уларнинг баъзиларини келтирдик, холос. Агар кенгашнинг ўтган беш кунидаги тақлифларни умумлаштириш борми...

Ш. Н. Маҳмудова «Шундай бўлиши ҳам керак» деган фикри билдириб, таклиф ва мулоҳазаларининг энг долзарбларини вилоят партия қўмитаси биоросида ҳам кўриб чиқилишига ишонч бўладиларди.

Сўнгра, тадбирнинг хотима қисмига ўтилди. Раёсатдаги вилоят ва жумҳурият раҳбарлари (улар 25 кишидан иборат эди) залдаги 600 га яқин иштирокчиларнинг саломатларига жавоб қайтардилар. Албатта, шунча савол берилгани йўқ, бироқ ҳар бир берилганд савол залдагиларнинг кўпчилиги учун қизиқарли бўлиб, кўтарилиган муаммолар ҳеч кимни четлаб ўтмади. Очнини айтганда, мен саволлар кўпроқ муасаддиларга яъни БПТ котиблари ишлаётган соҳа раҳбарларига берилса керак.

деб ўйлагандим. Бироқ, жамиятда яшаб туриб, ундан ҳоли фикрлаш қийин эканлигига яна бир бор гувоҳ бўлдим. Асосий саволлар савдо-сотиқ, матлубот жамияти, соғлиқни сақлаш раҳларига берилди.

Берилётган саволларни эшита туриб, ўйлардим: ҳалқнинг турмуш шароити, таъминоти, саломатлиги кўнгилдагидек бўлмас экан, уларга тўри йўл кўрсатмоқчи бўлган БПТ котибларига қийин бўлиб қолаверади. Бундай фикр билдиришимга кенгаш иштирокчиларидан бирининг танаффусда ўз суҳбатдошига айтётган гаплари сабаб бўлди: «Хозир мафкурага «мораторий» эълон қилиш керак. Барibir, оч қоринли одамнинг қулогига ҳеч нарса кирмайди. Аксинча, бицининг тегади. Аввал, ҳар бир котиб мафкурача бўлиши керак дейишарди, аксинча, иқтисадчи бўлиш ҳам афзал экан. Халқимизнинг энг кўп ишлатадиган нақли «олдин иқтисод, кейин сиёсат» эканлиги ҳам бежиз эмас. Шунинг учун «жўра... кетдик, учинчи қўнғироқ чалинди».

Аброр ИМОМХУЖАЕВ.

лар. Саволдан қочиш мумкин, бироқ ҳалқдан қочиб бўлмайди.

Рўзнома — ҳалқ минбари. Шундай экан, биз мутасаддиларни ана шу минбардан фойдаланиб, ҳалқни қизиқтирган барча саволларга жавоб бериншга қаҳирамиз.

Ўз навбатида «Ташкент ҳақиқати»га обуна бўлган барча муштарибларга мурожаат қиласми. Ўзингизни қизиқтирган барча саволларни бизга юборинг. Сизлар учун махсус «Айтишларига қаранди...» руҳинни ташкил этимоқчимиз. Ўйлаймизки, бу руҳи орқали мутасаддиларнинг расмий жавоби кўп муаммоларни ойдинлаштиради, ҳалқ орасидаги мишишларга чек қўяди. Ўшанда кенгашда айтилганидек, бир кишининг ўйидан 450 шиша ёғ, иккинчисинидан эса 200 қоп ун чицмайди. Шундай бўлишига ишончимиз комил.

• Жаҳон ҳаритаси олдида

ПОКИСТОН АЁЛЛАРИНИНГ ҚИСМАТИ

ПОКИСТОН жамияти ривожланиши йўлидан бормоқда. У эндиликада жаҳолат, ҳудбинлик ва қолоқликдан ҳалос бўлди. Аммо шундай бўлсада бу ерда илм-маърифат ҳамда адолат сари интилиш суръатлари бирмунча суст.

Хотин-қизлар ҳозир умумий билимларни эгаллашдан ташқари, касб-хунар бўйича ҳам таҳсил олётган бўлсада, бироқ улар ўртасидаги саводлилик даражаси ривожланган мамлакатларидагидан анча пастдир. Боз устига билим олиш учун фақат катта шахарларда қулаш шароити яратилган. Қишлоқлар ва қўргонларда, саводлилик ва қолоқликни ҳамон ҳукмрон. Бу жойларда яшовчи хотин-қизларнинг аксарияти ҳаннуз саводсиз бўлиб, улар оғир шароитда кун кечирадилар.

Уларнинг турмушида бирон-бир сезиларни янгилик рўй бергани йўқ. Улар ислом дини пайдо бўлишидан аввал ҳолатда яшаган бўлсалар, ҳозир ҳам ўша тарзда шароитда кун кечирадилар.

Покистонда ҳамон ноҳушурф-одатларга амал қилинади.

Масалан, оиласда ўғил бола туғилса, ҳамма хурсанд бўлиб, ўйин-кулги қиласди, машъалалар ёқилади. Борди-ю қиз бола туғилса-чи, у ҳолда оила аъзоларининг дили хуфтон бўлиб, улар бир-бира билан гаплашмайди, оғир ҳўрсанишади, тақдирдан нолишида бундай мисоллар шундан далилат берадики, жамиятда хотин-қизларига ҳамон иккинчи даражали одамлар деб қаралмоқда. Аёл киши туғилишидан то ўлимига қадар баҳти қаролигача қолмоқда.

Хотиннинг урадиган, хотини бўла туриб, иккинчи ва учинчи аёлга уйланадиган, хотини ишлаб топган пулни тортиб оладиган эркаклар билан тенг ҳуқуқларга эга бўлиши натижасида эришилган бўлса ажаб ҳам бўлиб ўғил шароитда кун кечирадилар. Шарқ мамлакатларида эса аҳоли бутунлай бошқача.

Биз Покистон жамияти тузилишига назар ташлар эканмиз, унинг ўзида хос хусусиятларини кўрамиз. Аввало, бу мусулмонлар жамиятидир. Бинобарин, ислом дини нуқтани назаридан мусулмон жамиятини «аралаш-қураш жамиятига» айлантириб бўлмайди.

Ислом дини эркаклар билан ўртасидаги бу хил тенгликни тан олмайди. У эркаклар билан аёллар ўртасида муайян фарқ сақлаб қолиниши даъват этади. Жамиятни одобисзлик ва бузуликлардан сақлаш максадида ислом дини хотин-қизларни

ичкарида ушлаб туриш мавқул, деб билади.

Ўзини ўзи таъминлаш ҳуқуқидан фойдаланувчи аёлларга эса факат хотин-қизлар орасида бўлиш ва улар билан бирга ишлаш учун рухсат этилади. Бундай эркинлик ва фарвонликнинг кимга кераги бор?

Мамлакатларнинг яна бир камчилиги шундан иборатки, улар фақат олий табакадан циқкан ва яхши турмуш кечираётган аёллар учун иш ташлаш ва ишга жойлашши ҳуқуқини бериб қўйгандар. Бу нарса кўпинча катта шаҳарлар ва обод районларда кўзга ташланади. Қишлоқ жойларда яшайдиган мусулмон жамоаларида гаёллар учун эса бундай шароит яратилмаган. Улар ҳамон ярим очликда ва ғариблика яшаш мажбурлар.

Мамлакат аҳолиси ўртасида иқтисодий жиҳатдан тенгсизлик тобора чўқурлашиб бормоқда. Эркаклар ўртасида ҳам аёллар билан бир қаторда аёллар ҳам қатнашади.

Шу боисдан башарти мамлакатда инқилоб рўй берса, унда эркаклар билан бир қаторда аёллар ҳам қатнашади.

С. РАФИ,
[Покистон, «Жанг» рўзномасидан].

Б. Расулов тайёрлаган.

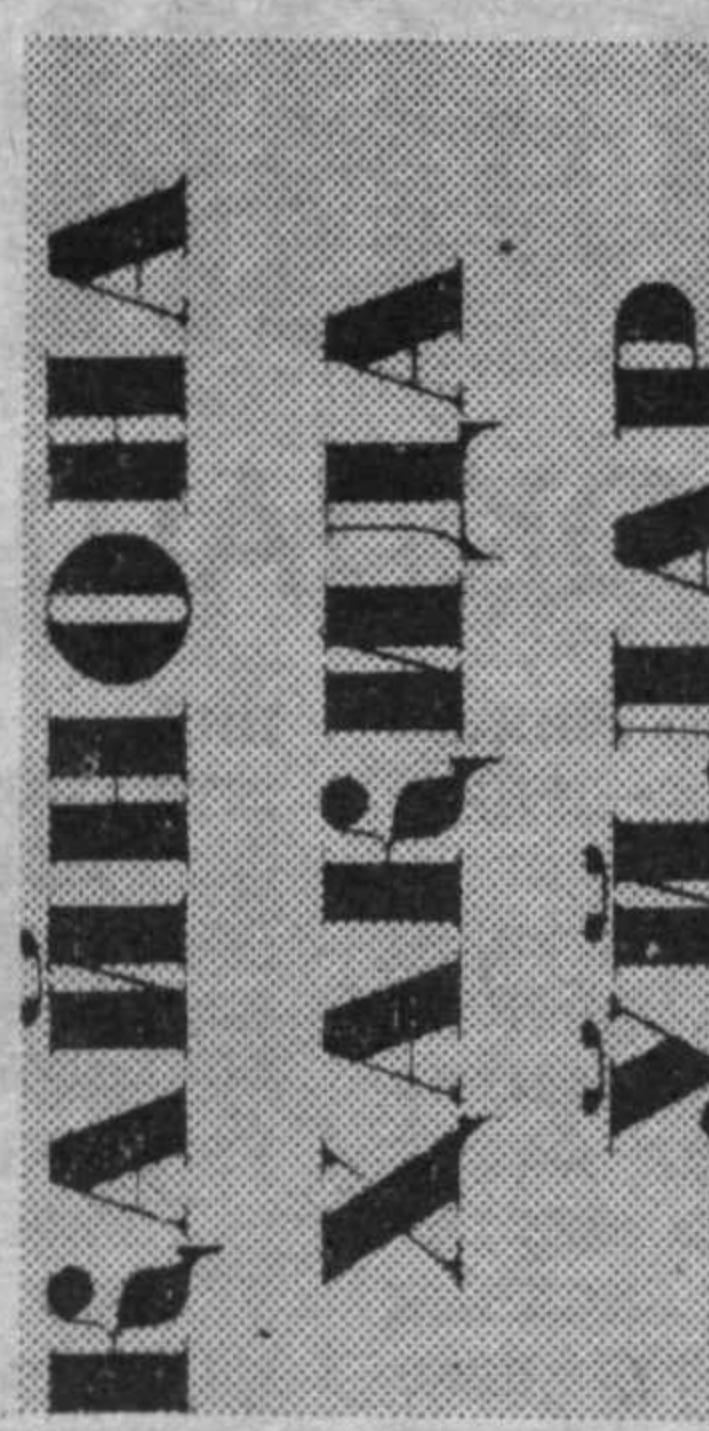
ҚАРИ БИЛГАННИ ПАРИ БИЛМАС

Давраларда доно қайноналар ҳақида гап кетса, албатта, биринчи галда раҳматли бувимни (Фаргона во-дийсида түқсан она ҳам, қайнона ҳам буви дейилади) эслайман. «Фар-монибий аразлади» спектаклини томоша қылсам ёки радиомонтажини зыштасам яна у кишини эслайман. Янги келинлик пайтларим эди. Бир куни уйда иккевимиздан бошқа ҳеч ким йўқ пайде менга шундай дегандилар: «Айланниб кетай сиздан, ёмомининг орқасидан келган яхшигинам. Илө, ўғлим билан кўша қарив, ували-жували бўлинг. Эрингизнинг сал қайсарлигига чидасангиз бўлди...» Ушанда бу гаплар менга эриш туялганди. Ҳатто ўз түқсан ўғлини келинга ёмонлайдими деган хәлга ҳам борганиман. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини анча тотиганимдан сўнг билас қайноналар мен ўйлаганчалик «ўғлини менга ёмонламаган» аксинча, келинум үзини ўғлимга мослаштирас ёки ўғлим унга мослашар деб бизнинг иноқ яшаб кетишимиш учун аввал бошданоқ қайғурган эканлар.

Қайноналарни бу каби яхши фазилларни бехисоб эди. Дейлик, мен ёки овснларим эрларимиз билан ғижиллашиб қолсак дарров ўғилларини койиб, бир айланниб кел, деб кўчага чиқариб юборардилар. Шундан кейин бизга «катаганлари»ни айтадилар.

— Яхши аёл ҳеч қачон эри билан адид-бади айтишиб ўтирамайди. Эркак зотига ётиғи билан тушунтириш керак. «Эр вазири хотин» деб бекорга айтишмаган ахир. Олтингни ҳам келин эмас, қизик деганман-а. Вақтики келиб, яратганга омонатими топширсам жон кўйдирив йиғланлар, хўпми? Яна ҳамма кулиб кетмасин «келининг йиғлагани» деб. Қизим бўлмагандан кейин ичимдагини сизларга айтаман-да, ўғилларимга айтганим билан тушунармиди? Дарвоқе, еб-ишидан, кийидан камларинг бўлмаса, ҳайронман, нега эрларинг билан ғижиллашаверасизлар? Ундан кўра бир галириб, ўн кулиб юрларинг. Яна бир гап: ҳамиша озода-ораста бўлинглар, эрларинг ишдан қайтадиган вақт бўлдими, ҳар қандай ишдан воз кечиб дарров пардо-андоз қилиб олинглар. Чунки улар кўчада

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР! Оиладаги келишмовчиликлар, борингки, кўпинча эр-хотининнг ажраблиши ҳам қайнона-келин муносабатларига келиб тақалади. Камдан-кам ҳоллардагина келинлар қайноталаридан шикоят қиласидилар. Буни шундай изоҳлаш мумкин: одатда эркаклар уйда кам бўлишади. Шунингдек улар рўзгорнинг майдучундаги ҳадеб аралашавермайдилар. Қайноналар эса, кўпроқ уйда бўлишади, келинга билмаганларини ўргатишга ҳаракат қилишади. Келин қайноналарни ўз онасида кўриб, унинг йўлига юрса, панд-насиҳатларини олса яхшику-я, акс ҳолда хонадонда нотинчлик туғилади, «оилавий сир»

кўчага чиқади, маҷалла-кўй, қариндош-урӯғлар ўртасида достон бўлади. Қарабисизки, ёшгина эр-хотининнг ажраб кетиши ҳеч гап эмас. Рўзнома-мизга «қайноналар» менга ҳеч кун бермайди, улар бўлсам ўлиб бўлдим» қабилидаги хатлар деярли ҳар куни келади. Шу ўринда қайнона-келин ўртасидаги келишмовчиликларни қандай қилиб тугатиш мумкин, қайнона келин учун түқсан она бў-полмайдими деган саволлар қийнайди, кишини. Мана шундай масалаларни биргалашив ҳал этиш мақсадида бугунги саҳифамизни «Қайнона ҳақида ўйлар» деб номладик. Бу ҳақдаги фикр-мулоҳазаларингизни кутамиз.

«ЖОН БОЛАМ, АЙЛАНАЙ БОЛАМ»

Холида ҚОДИРОВА,

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олийгоҳининг катта ўқитувчisi, шаҳар хотин-қизлар кенгаши раиси:

— Пешонамда бор-йўғи битагина келиним бор, исми Дилбархон. Лекин мен ҳамиша унга «жон болам, айланай болам» деб мурожаат қиласман. Иккى нафар набирам бор. Энди қайнона — келин можалорига келсак ҳамма гап қайноналада деб ўйлайман. Менинчама қайноналар уч тоифага бўлинадилар: 1) ҳамма нарсанни тушундиган қайноналар. Улар келинни киз ўрнида кўриб, билмаганини ўргатади, ёмонини яширади. Бундай ҳолларда, албатта, оиласда тутувлик ошади. 2) Оилада ҳукмрон ва эрка қайноналар. Уларнинг ҳамиша айтгани-айтган, деган деган бўлади. Ўзлига, келининг гапини ўтказиб, улар билан ҳисоблашмасликик одатланишган. Учинчи тоифага мансуб қайноналар эса ўғилларини келинидан қизғанишади. Бундан худо асрасин.

Бундан ташқари келин маошини қайнонасига келтириб бермаса, куёв «тeng taroz» бўлиш ўрнига онаси ёки хотинни томонга оғиб кетган ҳоллар ҳам кўп учрайди. Натижада яна уриш-жанжал бошланади. Шу ўринда келинларга айтадиган галим шуки, агар моддий томондан зарурат бўлмаса қайнонангиз маошинизга тегмайди. Эҳтимол, у қиз чиқарар, яна келин — сизга овсин туширар. Мана шундай пайтларда оиласа қарашаб, ўткини оғир-енгилга чида бурсаларингиз ёмон бўлмайди.

Хуллас, қайнона-она, келин-қиз бўлишига интилиб, иккى аёл бир-бирини қўллаб, ўзаро келишиб яшашса, улар бекалик қилаётган оила иқлими ҳам илик бўлади.

«ИҚБОЛ»

ОҚҚҮРГОН ноҳия рўзномасида иккى ойда бир марта «Иқбол» саҳифаси чиқарилди, унда хотин-қизларнинг уй ва иш жойидаги меҳнат тақсимоти, болалар тарбияси, қайнона-келин муносабатлари ҳақида мақолалар берib борилди. Яқиндан бошлаб мазкур саҳифа ҳар ойда бир марта ёълон қилинадиган бўлди. Чунки ноҳияда 12 та ҳўжалик бўлиб, у ерда истикомат қиласиган хотин-қизлар ҳаётни ва турмушда мумлалар оз эмас

Саҳифанинг мазмунли чиқишида рўзнома радиоахборот бўлими мудири Умринисо Асарова билан ноҳия хотин-қизлар кенгаши раиси, ноҳия ижроқўми раисининг мувонини

Шаҳрибону Мамадалиева алоҳида жонбозлик кўрсатишлати.

Яқинда ёълон қилинган навбатдаги саҳифа Куйишиев номли жамоа ҳўжалигига яшовчи хотин-қизларнинг яшаш шароитлари ва уларнинг меҳнат фаолиятига бағишиланди. Жумладан, «Янги турмуш» қишлоғидаги ичимлик суви етишмайди, шунингдек хонадонларга газ балонлари етказиб бериш қониқарсиз ахволда...

Биз «Иқбол» саҳифасида ёритилаётган хотин-қизлар мумлалорини ҳал этишда ноҳия фирқа ва ижроқўми кўмичалари яқиндан ёрдам беришларини жуда-жуда истардик.

Осмондаги ойларни
Отган отам ёр-ёр
Ўз қизини танимай
Сотган отам ёр-ёр.

Ўз қизини ўрнига
Бодом эксин ёр-ёр
Бодом шохи қайрилса
Болам десин ёр-ёр.

Осмондаги ойларни
Саккиз денглар ёр-ёр
Саккиз қизини сараси
Келди денглар ёр-ёр.
Ёр-ёр, ёр-ёр, ёр-ёр-ей.

Халқимизнинг қадимий навқирон қўшиги ҳисобланган ёр-ёр никоҳ тўйларини безашини мен жуда-жуда истардим.

Х. ЖАЛИЛОВА.

ЁР-ЁР АЙТИШНИ БИЛАСИЗМИ?

Унду сивозимга ўйнчизик хотин-қизлар нуқ деб жавоб берилларини биламан. Чундай кунини анъаналаримиз синчарни «ёр-ёр» айтни удуми

15 червон пул бердим деб (қалин пули)
Керилманлар ёр-ёр.

Ўн беш червон пулнингизни
Хашлаб келдик ёр-ёр

Ойбарчиндай қизимизни
Бошлаб келдик ёр-ёр.

Ёр-ёр айтиб қизларни
Узатамиз ёр-ёр
Кетмо олиб йўлларни

Тузатамиз ёр-ёр.

Пайгамбарнинг қизини
Али олган ёр-ёр,
Узатганди ёр-ёр айтиш
Шундан қолган ёр-ёр.

Дарёга тош отманлар,
Ботар-кетар ёр-ёр.
Узоққа қиз берганинн
Ранги сарн ёр-ёр.

Узоққа қиз берганинн
Ранги сарн ёр-ёр.
Кўзидан ёш оқади,
Мисли арик ёр-ёр.

Қат-қатгина қатлама,
Тахланади ёр-ёр,
Қизни олиб янгаси
Отланади ёр-ёр.

Қизни олиб янгаси
Туратурсин ёр-ёр.
Қиёматлик отаси
Рози бўлсин ёр-ёр.
Оқ сут берган онаси
Рози бўлсин ёр-ёр.

Шилдир-шилдир сув
кечдим деб
Эрнинманлар ёр-ёр.

Ташкент ҲАҚИҚАТУ

Социал масалалар бўлими

2 АХОЛЧАЁТИ

• Кишлоп муммомлари •

КАМБАҒАЛЛИК

СУСАМ қишлоғининг 50—60 нафар ёш-яланлари тонг саҳарда тикилинч автобусларга бир амаллаб чиқиб, 25—30 чақирим наридаги Ангрен шахрига бориб ишлайдилар. Қишлоқда иш йўқми!

— Ҳамма ижарага ўтган, — деди Сусам қишлоқ Шўросининг раиси Сайфиддин Йўлдошев, — қишлоқданги корхоналарда иш йўқ.

Шўро идорасида Сотиболди деган киши билан сұхбатлашдим.

— Аёлим касал, олти нафар норасидам бор. Уч-тўрт ойдан бери қозонимиз гўшт, пиёламиз қанд, кағиришимиз ёғ кўрмайди. Бу ёғига қандай яшаймиз, ҳайронман...

У қайсикидир ижара жамоасида сувчи бўлиб ишлар экан. Маоши 90 сўм.

«Аргументи и факти» рўзномаси маълумотларига қараганда, жазони ўташ жойидаги маҳбусларнинг ҳар бирига бир кечакундузда 650 грамм нон, 450 грамм картошка, 200 грамм сабзавот, 110 грамм крупа, 85 грамм балик, 50 грамм гўшт, 20 грамм қанд, 200 грамм сут, 50 грамм сариёф берилар экан. Қарангки, бу ноз-нельматларни очиқдаги кишилар камдан-кам кўришади!

Тўғри, ижара усули давлатга ҳам, ижарачига ҳам фойда келтиради. Лекин, ижарадаги кишиларнинг ҳаммаси бир-бирига қариндош ёки таниш. Жамоага сифмаган бошқа одамлар нима қилишади? Турган гапки, улар

йил сайн кўпайиб бораётган камбағаллар сафини тўлдиришади.

— Камбағалчиликнинг олдини олса бўлади, — деди «Одангарон» совхозининг директори Улуғбек ИброХимов. — Бўнинг учун аввало ишчи кучларини тўғри тақсимлаш керак. Ижарачиларга ерларни 10—15 гектарлаб эмас, балки, 2—3 гектар ҳисобида бериш зарур. Ижаранинг бригада усулини кўллаш ҳам яхши фойда келтиради.

Баъзан өзчилиг бўлиб, катта ҳажмадаги ер олган кишилар мўлжалдаги ҳосилини ололмайдилар. Масалан, Тоҳир Қўчкоров ижарага 50 гектар ер олди, ҳар ғектарига 4 тоннадан картошка уруғи экди. Айни иш қизигидаги кучи етмай қолди. Узи ҳам, хўжаликдам зарар кўрди.

Камбағаллигимизнинг яна бир сабаби, давлат чакана нархларининг тўхтовориси ошиб бораётганингиди, деб ўйлайман. Бозорлардаги савдо ҳукумат назоратидан чиқиб кетди. Яйрагандага чайқовчи, олибсотар яйраяпти.

Туркманистоннинг Чоржўй вилоятига борганимизда ноҳия партия қўмишаси котиби, ёшгина аёлнинг деярли ҳар куни бозорлардаги нарх-наволарни шахсан ўзи назорат қилиб туриши ҳақида сўзлаб беришди. Натижада давлат дўйконлари билан бозордаги нархлар ўртасида деярли фарқ бўлмас экан. Бизда ҳам ана шундай тартиб ўрнатиш мумкин эмасми? Чайқовчиликка қарши қонун чиқди, милициянинг ҳуқуки оширилди, ортиқча даромад олувчилик учун солиқ солиша қоидларни тикланди. Яна нима керак! Қачон иш бошлаймиз, ахир!!

Камбағаллик эса бизларни ҳар куни кучлироқ исканжага олмоқда...

Мўмин ҚАЮМОВ.

МУНИСИГИНАМ

МЕНИНГ...

Қабариқ қўлларинг хино кўрмаган, Оҳу-чарос қўзларинг сурма сурмаган. Бу дунё сенсиз ёч дунё бўлмаган, Мунисиги наменинг, қишлоқ аёли...

[Лайлой ПАРДАЕВА].

Дарҳақиқат, аёл борки, ҳаёт бор. Шоирларимиз таърифлаганларидек, дунё улкан бўлса, ундаги гуллар — аёллардир. Тўғри, биз уларни кўлларга кўтардик, тенгҳуқуқлийка мушарраф қилдик. Афсуски, хотин-қизларимизга озодлик берни, зиминаларига улкан турмуш ташвишларини юклаб қўйдик, қўлларига кетмон ушлатдик, тракторларга миндириб қўйдик.

Шаҳарларнинг хотин-қизлари, ўз имтиёзларидан дуруст фойдаланадилар. Лекин, ноз-нельмат яратувчи қишлоқ аёллари эса офтоб қизигидаги ишлаб келиб, гўдакларига кўйрак тутадилар, йиллаб дам олиш ўларига бормайдилар, ўзларига оро беришга вакът тополмайдилар. Иш ўн иккни ой меҳнат қилиб, бир сидра кийим-кечакка ҳам етмайдиган пул оладилар.

Келинг, яхшиси, ўз оиласиз мисолида қишлоқ меҳнаткашларининг турмушини тасвирлаб бера қолай...

Оиласада 13 жонмиз. Одам ўтизилдири, «Политотдел» жамоа ўйжалигининг 20-бригадасида ишлайдилар. Отам кўпдан бери хаста бўлганилиги учун ишламайдилар. Одам кўпдан эрта тонгдан то шомгача дадла кетмон чопиб, ойига 40—50 сўм маош оладилар. Акам ноҳия алоқа бўлнимида ишлаб, ўйга ойига 100 сўмча пул келтиради. Укам ҳам колхозчи. Оладигани 60—70 сўмдан ортмайди. Ўзим колхозда ишлаб, сиртдан Тошкент қишлоқ ўйжалиги техникиумида ўқийман.

Хуллас, оиласиз бўйича ойига 300 сўм тўпланди. Бу пул 13 жон оиласи

нинг озиқ-овқатига етсими ёки кинимигами! Бундан ташқари, биз ўзбекларда тўй-маросим бор. Ўғил ўйлантириб, қиз чиқариш учун 8—10 минг сўмингиз кетади.

Яқинда ўйландим. Ҳонадонимизга учинчи келин кепди. Гарчи тўйимиз ўртачароқ бўлса-да, бизни анча уринтириб қўйди. Келинг, яхшиси, харататларимизни хисоблаб чиқайлик: қалин пулуга 1500 сўм, гуручга 200 сўм, арақа 1000 сўм, турли ичимликларга 100 сўм, нон ётиришга 400 сўм, гўштга 1000 сўм, беш-олти хил мева-чеваларга 300 сўм, сабзи ва картошлага 100 сўм сарфланди. Айтмоқчи, 60 сўмлик ёғ ҳам олдик. Ўтани қиздиргани учун санъаткорларга 500 сўм, тўйга ҳамда чорларга келган меҳмонларга хизмат қилганини учун автобус дайдовчисига 150 сўм, никоҳдан ўтишга 200 сўм пул бердик. Энди келин учун олинган кийим-кечаклар: 300 сўмлик жун рўмол, 200 сўмлик Ҳиндистон жемпири, 1500 сўмлик 10 та турли кўйлак, 200 сўмлик пальто, 85 сўмлик этик, 50 сўмлик 2 та рўмол, 45 сўмлик туфли, иккиси той паҳта... Жами 8 минг 260 сўм сарфлабмиз. Жамоа ўйжалигидан 3000, қўни-қўшилардан 1500 сўм қарз бўлдик.

Маколамиз охрида яна қишлоқ аёлларининг турмуш маданийларига кийтмоқчимиз. Шаҳардаги аёллар табиий газ билан таъминланган замонавий ўйларда туришади. Тоза ичимлик сув ҳамиша муҳайн. Клуб, кинотеатр, ҳаммом, болалар боғчалари... Қишлоқларимизда эса клуб, ҳаммом у ёқда турсин, хатто болалар боғчалари ҳам талабга жавоб бермайди. Яқинда жумҳурят Президентининг «Ўзбекистон ССҶ қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш тўғрисидаги Фармони эълон қилинди. Зора, шу Фармондан сўнг раҳбарларимиз қишлоқларни мунис-муштипар қишлоқ аёллари турмуш маданийтига эътиборни куайтираслар.

Латифжон МАНСУРОВ,
Коммунистик ноҳиясидаги «Политотдел» жамоа ўйжалиги аъзоли.

• Акс садо •

**ОШИҚЧА
ХАРАЖАТ
КЕРАК ЭМАС**

МЕН рўзноманинг 1990 йил, 15 сонида Абдуфатоҳ Набиҳўжаевнинг «Тўйларимиздан миллийлик йўқолмасин» сарлавҳали мақоласини ўқиб, унда айтилган барча фикр-мулодазаларни қўллаб-куватлайди.

Ҳақиқатан ҳам бозор иқтисадидаги ўтаётган кунларимизда дабдабали тўйлар ўтказиш даромадсиз, факат маош ҳисобига яшаётганларга қанчалик оғир эканлиги ҳаммага аён. Бундан ташқари, отарчиларга сарфланадиган пуллар камбағал кишилар ҳамёнларни қўқламоқда. Илгари ҳофизлар, диёнатли санъаткорлар ширали овозлари билан тўйларга файз киритишади.

Бугунги кунда эса катта-кичик, номдор ва номсиз санъаткорлар микрофониз ашуди. Тўйхонанинг тўрт томонига ўрнатилган қарнайлар бутун маҳаллани ёёқга тургизади. Шовкин-сурондан қулоқлар қоматга келади, дастурхон атрофида бемалол гаплашиб ўтира олмайсиз.

Менимча, тўй давраларида ҳар хил шаллақи мусиқа, маъносиз ашулалар ўрнига ёшларни маънавий жиҳатдан тарбиялайдиган миллий қўшиклиар айтилса, одоб-ахлоқга оид сұхбатлар бўлса қандай яхши. Ўз нархини осмонга чиқариб, оддий меҳнаткашлар чүнгатини қўқлаётган санъаткор-

ларнинг танобини тортиб қўйиш керак. Қарангки, ани шу хил беор кишилар шартлашган пулларидан ташқари, «қистир-қистир»лардан тушганларини ҳам йигиштириб кетади.

Ота-оналар ўқим-қизим ўқимасин, деб йиллаб топган тутганларини бир кечада ҳаржилаб юборадилар. Афсуски, баъзан айрим йигит-қизлар ота-оналарининг меҳнатларини кадрламайдилар, осонгина ажрашиб кетаверадилар. Чунки, ўйланиш ёки турмушга чиқиши учун ўзлари беллари оғриб пул топишмаган. Шунинг учун ёшларимизни мустақилликка ўргатайлик, тўй ҳарататларини ўзлари меҳнат қилиб топишсин. Шундагина оиласалар мустақамланади.

Яна бир мuloҳазам бор: тўйларга 150—200 кишини айтиш шартми? Уни бир кунда, фақат қариндош-уруғлар, энг яқин дўстлар билан ўтказиш кифоя, деб ҳисоблайман.

Сайдулла СУЛТОНОВ,
халқ таълими аълоқиси.

**ҲАҚҚИМНИ КИМ
АЖРАТИБ БЕРАДИ?**

Мен Бўка ноҳиясининг «Октябрь 40 йиллиги» жамоа ўйжалигида яшайман. Шу ўйжаликда ноҳия матлубот жамиятига қарашиб Киров қишлоқ матлубот жамияти бор. Уйимга яқин, бўш пайтларимда рўзгор ишларини юргизиб турарман, деган мақсадда дўйон қорогуллигига кирган эдим. Аризамийг четига битта дўйон, буйруқда эса учта дўйон кўрсатилган. Салқам бир йилдан бери ўйжалик, арzonлаштирилган моллар, 3-озиқовқат дўйонлари олдини су-пурниб, тозалайман. кечқурунлари тонг отгунча кўриқлаб чиқаман. Оладигани 85—90 сўмдан ошмайди.

Менга шерик беринглар ёки уччала дўйонни кўриқлаганим учун маошимни

оширинглар, деб қишлоқ матлубот жамиятига мурожаат қилган эдим, у ердан: «Уч дўйонга битта штат берипшиган, бошқа иложимиз ўйқ». деган жавобни эшитдим.

Хурматли таҳририят! Маслаҳат беринг, нима қилай? Озигина маошга қаноат қилиб юраверайми ёки ноҳияни катталарига борайми?

Аюбхон ДАДАЕВ.

ТАҲРИРИЯТДАН:
Хурматли Аюбхон, маслаҳатимиз шуки, ёч қаерга борманг. Ноҳия матлубот жамияти раҳбарлари бу масалани ҳал этиб, ҳаққингизни ажратиб беришиди.

СССР Мудофаа вазирилигі, Баш штаб ва ҳарбий тарих институты (улар Улуг Ватан уруши тарихине жуда яхши биладилар) томонидан тайёрланған саккиз жылдик Совет ҳарбий қобусномасыга бир назар ташлаймиз. Шундай қилиб, биринчи жылдик «Брежнев» мақоласи. Үккімдік: «Совет давлатинин ҳаёті ва мамоти масаласи күндалып бўлиб турган Улуг Ватан урушининг дастлабки кунларидан партияниң энг яхши ўғлонлари босқинчиларга қарши умумхалқ курашига бошчилар қилиш учун фронтига жўнаб кетдилар. Л. И. Брежнев Улуг Ватан урушининг дастлабки кунларидан то охиригача ҳарқатдаги армияда масъул сиёсий ишда бўлди. У жанубий фронт сиёсий бошқармаси бошлигининг ўринбосари, 18-армия сиёсий бўлимни бошлиги, 4-Украина фронти сиёсий бошқармаси бошлиги ва зифаларида ишлади».

Совет қомуси лугати Қомусни тақоррлайди:

«Улуг Ватан урушида Жанубий, 4-Украина фронтларида: армия сиёсий бўлимни бошлиги, фронт сиёсий бошқармаси бошлиги ўринбосари, бошлиги бўлиб ишлади». Бундай ахборотни «Москва» қомуси ҳам вергул орқали илтифот билан маълум қиласди.

Қомусларнинг нашр этилган йиллари тегиши 1976 йил, 1978 йил ва 1990 йил. Ҳамма жода Улуг Ватан урушининг боришида Леонид Ильич 4-Украина фронти сиёсий бошқармасига бошчилик қилидилар, демак у стратегик (яъни фронт даражасидаги) режалар ва операцияларни ишлаб чиқишида иштирок этди дейилади. Бу лавозим Брежнев юқори фронт қўмондонлари сафига бевосита киради деб тасдиқлаш учун керак эди, демак бу билан ўттиз йилдан кейин олинган унинг маршаллик мундирин қандайдир «асослашади».

Лекин ҳамма гап шундаки, жанг кунларидан Брежнев бу лавозимни эгалламаган эди.

Бироқ, албатта сиёсий бошқарманинг ҳақиқий бошлиги бўлган эди. Доҳийнинг солномачилари унинг фронт таржимаи ҳолининг бир қисмини «қарзга олиши», халақит бермасин деб ўзини тарихдан ўчириб ташлашди, 1943 йилнинг 20 октябринда 4-Украина фронтига айлантирилган Жанубий фронт сиёсий бошқармасида 1943 йилнинг 7 февралидан то 1945 йилнинг 11 майигача узлуксиз бошлиқ бўлиб ҳарбий доираларда анча машҳур бўлган профессионал сиёсий ходим, фуқаролар уруши қатнашчиси, 1919 йилдан партия аъзоси, генерал-лейтенант Михаил Михайлович Пронин (1967 йилда вафот этди) ишлаган.

М. М. Пронин доимий хизматдаги ҳарбий сиёсий ходим бўлиб, 1941 йилда ёки дивизион комиссари деган юксак унвон эгаси эди, урушнинг биринчи йилларида Қизил Армиянинг Баш Сиёсий бошқармасида ишлади.

1943 йилнинг февралида катта ҳужум бошланганда айни унга энг ийрик фронтлардан бирининг сиёсий бошқармасига бошчилик қилиш ишониб топширилди. Пронин Улуг Ватан уруши охиригача ўз зиммасига юклатилган ишни муваффақиятни удалади. Унинг билими, катта тажрибаси, хушумоалалиги ва тонгни тонгга улаб ишлай олиши Михаил Михайловичга беш нафар фронт қўшинлари қўмондонлари билан дадил ишлаш, ҳарбий кенгашининг ўзгариб турадиган аъзолари оиласи билан муваффақиятни ҳамкорлик қилиш имконини берди. Улар ва бошчилар орасида масалан А. И. Еременко, Л. З. Мехлис, Е. А. Шчаденко, А. И. Кир-

риченко каби анча оғир ва кескин хусусиятли қишилар бор эди. Уруш охирида Прониннинг хизматлари камсонали сиёсий ходимлар қатори қайд қилинди, у фақат армия ва фронт қўмондонларига бериладиган юқори қўмондонлик мукофотлари билан тақдирланди.

Брежневчи солномачиларнинг сохталаштиришларини тамомила тўсатдан очиб ташлашга мувоффақ бўлдим: ССЖИ Мудофаа вазирилигининг Марказий архивида ишлар эканман 4-Украина фронти сиёсий бошқармаси бошлигининг ўринбосари, 18-армия сиёсий бўлимни бошлиги, 4-Украина фронти сиёсий бошқармаси бошлиги ва зифаларида ишлади.

Асосли савол туғилди?

Нима учун Брежневнинг

худи шу ҳарбий таржиман ҳоли шунчалик аниқ мақсаддни кўзлаб ва фаол «тузатилган», ялтиратилган ва ошириб ёзилган? Менимча бунинг жавоби деярил осон. Ҳалқимиз ўз қони ва ҳаётини билан фашизм устидан эришган ўғи ва ишоятда мушкул Галабамизи таъминланган Улуг Ватан урушининг ҳаҳрамонлари ва фаол қатнашчиларини қанчалик катта ва чинакамига ҳурмат қи-

ретари бўлади. Бундай жадал қўтарилишга пайдо бўлган кадрларнинг катта камчиллиги, ҳақиқий кадрлар етишмаслиги, афтидан бунга кўшимча мослаша олиш на хотки ёрдам бермаган бўлса?

Кейин уруш бўлди, ундан кейин эса ѡеч қандай ҳаҳрамонлиги билан ажralib турмайдиган инсоннинг вазифа мансаби қадам-бақадам, тобора юқоририқ ва юқоририқка кўтарилаади. Бироқ бундай мавқе таржимаи ҳолни ёзувчилар кўлига партия ва мамлакат раҳбарининг қандайдир алоҳида фазилатлари учун материаллар бермаган эди. Шунинг учун ҳам эҳтимол Улуг Ватан уруши воқеалари ягона дастак бўлди. Шунчалик фоаллик кўрсатилди, ҳатто тўғридан тўғри сохталаштиришдан то йилмади. Менимча уруш йилларида у 4-Украина фронти сиёсий бошқармасини бошқарди, деган фикр шундай пайдо бўлди.. Юмшоқ қилиб гапиргандага бу Брежнев низоматларини бўртиришнинг ягона мисоли эмасди, албатта. Бу менимча унга жуда ёқарди ва унда ўзи

тушунтира олмас эди...

Фавқулодда ирода ва довюраклик талаб қилувчи, шахснинг ҳақиқий фазилатлари ва сифатларини ёритиб кўрсатувчи уруш, экстремаль шароитлар Брежнев учун ўтиб бўлмайдиган тўсиқ бўлиб чиқди. Ҳарбий шароитларда унинг мансаби жилди қолди, кейинчалик тўхтади, орқага кетди ва фақат Улуг Ватан урушининг мувоффақиятли операциялари ва галаба билан якунланиши тўлқинида у ўзи хизматини бошлаган ҳолатни унвонда ҳам, мансабда ҳам тиклашга мувоффақ бўлди. Уруш давомиди Брежнев мувоффақият қозонмади. Шу ерда мен таникли тарихчи Р. А. Медведев билан келишша олмайман. У «Улуг Ватан уруши йилларида Брежневнинг кучли ҳомийи йўқ эди, шунинг учун у олдинга кам суриди. У урушни полковнику унвонида бошлаб уни генерал-майор (фақат битта дарражага кўтарилиди) унвонида тутатди» деб ёзади.

Брежнев урушни бригада комиссари унвонида бошлади, яъни унинг петлицаларида биттадан ромба бор эди. 1941 йилнинг ёзида Жанубий фронт сиёсий бошқармаси бошлигининг ўринбосари лавозимига тайланган эди. Бригада комиссари унвони — умумқўшиларнинг тегиши генерал-майор унвонига баробар сиёсий унвонидир — кўпчилик бригада комиссарлари генерал-майор бўлишиди. Ҳарбий ҳаракатлар чоғида ўзини етарли кўрсатмаган мансабни эгалламаган айримлар фақат полковнику бўлиб қолаверишиди. Леонид Ильич ҳам полковник бўлиб қолаверишиди. Чунки ўша вақтга келиб унинг мансаби бир поғона — армия сиёсий бўлими бошлигинча пасайтирилган эди. Фақатгина урушни охирида — 1944 йилнинг 2 ноябрда амалда Брежневга яна генерал-майор унвони берилди.

Бироқ орадан ўттиз йил ўттач бу фактлар Брежнев даври йилномачиларига умуман ёқмай қолди. Зероқи уларнинг «доҳий» схемаси бўйича у энг оқил, ҳар бир ишни ҳаммадан яхшироқ ба жарадиган, ҳар қандай топширикни уддалайтирилган, де мақ исталган лавозимда мувоффақият қозонадиган бўлиши керак эди. Унвонда пасайтиришиди (ҳатто қайта аттестация йўли билан), мансабда пасайтиришиди, деб қандай ёзиш мумкин эди. Шунда вергуллар — бош қотиб таржимаи ҳолида вергуллар иш берди. Уруш йилларида фронт сиёсий бошқармасига сохта раҳбарлик «совет ҳоли ғалабасига қўшилган катта ҳиссани» асослаш бўлса ҳам «Победа» орденини олиш ҳуқуқини қонунлаштириши, янги Олтин Юлдузлар учун давон асослаш учун керак эди. Ўз ҳақиқий таржимаи ҳолининг бир қисмидан маҳрум қилинган генерал Пронин эса бош секретарнинг ҳаёт йўлини ёзишида бартараф этиб бўлмайдиган муракабликлар пайдо бўлганлиги учун ҳарбий қомусларга ҳам кирмади. Ахир битта фронтда иккита сиёсий бошқармада иккита бошлиқ бўлиши мумкин эмасди...

...Яқинда матбуотда СССР Олий Совети Президиумининг Л. И. Брежневни юқори совет қўмондонлик мукофоти — «Победа» ордени билан мукофотлаш тўғрисида 1975 йил 28 февралда чиқарилган Фармонни бекор қилиш ҳақидаги Фармонни чиқди. Бу орден мукобилига мувофиқ эмас эди. Кеч бўлса ҳам адолат тантана қилди.

Д. ТАБАЧНИК
Киев.
(«ТРУД» газетасидан қисқартириб олинди).

БОШ КОТИБ ТАРЖИМАИ ҲОЛИДАГИ ВЕРГУЛ

БРЕЖНЕВЧИ ЙИЛНОМАЧИЛАР ТАРИХИ ҚАНДАЙ МОСЛАШТИРДИЛАР

Генерал лейтенант М. М. Пронин фақат 12 майда янги хизмат жойи — Германиядаги совет аскарлари гурӯҳи сиёсий бошқармасига бошлиқ бўлиб кетди. 4-Украина фронтини эса сон жиҳатидан анча қисқартириш, Чехословакиядан Украинага ўтказиш ва Карпат-ёнги ҳарбий округи айлантиришга қарор қилинган эди. Худди шу вақтда, тинчлик кунларида генерал-майор Л. И. Брежнев сиёсий бошқармаси бошлиғи бўлди.

Жанглар тугади, фронт тарқатиб юборилди. Эҳтиёқ учун босилган варақалар эса сақландилар. Афтидан Леонид Ильич йўқ бўлиб кетган фронт сиёсий бошқармасининг сифатида имзо мусабатда бўлди. 4-Украина фронт тарқатиб юборилди. Эҳтиёқ учун босилган варақалар эса сақландилар. Афтидан Леонид Ильич йўқ бўлиб кетган фронт сиёсий бошқармасининг сифатида имзо мусабатда бўлди.

Брежнев — ёзувнинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди. Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳизмат қилиши керак эди.

Л. И. Брежневнинг унинг ажойиб қашфиети. Ўзи кичкина, билинмас белги, лекин қанчалик кўп нарсага қўдир. Вергул ёрдамида бўлмаган нарсани бўлганига секингина қўшиб қўйиш, бироз тўхтамдан кейин мустаҳкамлашга ҳ

• Бир-бирига ўхшаши сиймолар •

ҲАМ УЗОҚ,
ҲАМ ҚИММАТ

ЛОНДОНДА чиқадиган «Санди таймс» рўйномаси ходимлари маълумотнома билан куроланиб, ҳозирча факат қоғозда Жюль Верннинг «Олам бўйлаб 80 кун» романини қаҳрамонларининг жаҳон бўйлаб қилиган саёҳатларини қайтаришга қарор қилдилар. Тез орада эса бизнинг ҳозирги кунларимизда бундай саёҳат қилиш учун (транспортнинг ўша тури билан) 102 кун, агар ҳужжатларни расмийлаштириш ва руҳсатномалар олиш кўшиб хисобланса 200 кун керак бўлишини билиб қолдилар. Транспорт харажатларини хисоблаш ҳафсалани янада пир қилди. У Жюль Верн давридагига нисбатан 30 баробар қиммат бўлар экан.

АСАЛАРИЛАР
СОАТИ

Қол-коронги қутига солинган асаларилар самолётда Нью-Йоркдан Парижга келишилди. Шундан кейин уларга ҳар куни маълум бир вақтда қиём берилди. Асаларилар кечки овқатга ҳамиша ўз вақтида етиб келишиади.

Асаларилар яна ўша аввалингусул билан Нью-Йоркка келишилди. Бу ерда уларга худди Париждагига ўхшаши шарорит яратиб берилди. Париждан Нью-Йоркка учуб ўтиш учун 19 соат вақт кетди.

Ҳар икки шаҳар вақти ўтасидаги фарқ эса олти соатни ташкил этади. Бинобарин, асаларилар келаси куни бериладиган кечки овқат пайтидан анчо иллари бу ерга келган эдилар. Шундан кейин нима бўлди дениг! Асаларилар кечки овқатга ўзлари одатланган Париж вақти билан учуб келишиди.

С. ОДИЛОВА тўплаган

Нигора билан сұхбатлашганингизда унинг тиник чеҳрасидаги терапилик, қандайдир босицилик сизнинг кайфиятингизга таъсир этмай қолмайди. Мен ўша куни ниҳоятда ҳафа эдим. Энг яқин дугонамининг бевақт вафотидён азият чекиб унинг уйидага таъзияда бўлиб қайтарканман, ўзимни қандай овутишни билмай қолдим. Синикан, қайтудан парчалангандаригимга ҳеч нарса, ҳатто энг ширин сўз ҳам таскин беролмасди. Қайтуга чидашнинг ўзи осон эмас. Шу топда одамлар ўртасида кенг тарқалган Нигора ҳақидаги шов-шувлар беихтиёр ҳаёллами банд этди. Уни сўраб-суршишиб, Оқкўргон шаҳрининг Ленин кўчасига бордим.

Нигора Фаниеванинг оила аъзолари оласи Раҳима ва жиёни Нибуларлар мени очик чехра билан кутиб олиши. Кўлида жажжи қизасини кўтариб Нигора ҳам қаршимда пайдо бўлди.

Бизлар анча пайтгача самими сұхбатлашиб ўтиридик. Мени кийнаётган оғриклиар астасекин чекина бошлади. Нигорага дастлабки саволим шундай бўлди:

— Сиз руҳлар билан гаплаша оласизми?

— Ҳа, гаплаша оламан.

— Бу иш Сиз учун осонми?

— Йўқ. Марҳум бўлган кишиларнинг руҳларини чорлаш, уларнинг фикрларини очикойдин қариндош-урӯзларига айтиб бериш учун ниҳоятда катта куч-куват сарфлайман. Бундан кўра бирорта бемор-

ни даволаганим минг бора осон эди.

— Нигора синглим, нима учун Сиз ўзингизни марҳумларнинг ароҳи билан гаплашига жазм этдингиз? Бунинг сир-асори борми?

— Бунинг тарихи узок. Мен ўкувчи эдим ўнсанда, 1982 йилда энг суюкли, азиз кишини — акам айни навқирон ёшида тўсатдан вафот этди. Муреак юрагимда шу акам тириқдай бўлиб ҳаёлан у билан сұхбатлашишни орзу қиласардим. Тўғ-

— Сизнингча, одам вафот этгандан кейин жон бошқага, тан бошқага ажралиши ростми?

— Ҳа, албатта. Тан ўлгани билан менимча жон тириқ қолади ва у биз каби яшайди.

— Сиз ўзингиздаги ўзгаришлар ва марҳумлар билан сұхбатингиз ҳақида шу соҳа кишиларига айтганимисиз?

— Мен 1990 йилнинг сентябрь ойи бошида Тошкентда Душанбе шаҳрининг бош руҳшунос шифокори, тиббиёт фан-

СИРЛИ ҲОДИСАЛАР

РУҲЛАР БОРМИ?

ОҚ ФОТИХА ОЛГАН НИГОРА УЛАР БИЛАН ГАПЛАШМОҚДА

ри шу куннинг келишига ишониб-ишонмай яшадим. Орадан йиллар ўтиди. Мен ҳар дақиқа, ҳар куни марҳум акамни ёнимга чорлаб яшадим. 1987 йили Чирчиқ шаҳридаги тиббиёт билим юртининг ҳамширлик курсини тутгатдим. Сўнгра ўз соҳам бўйича ишлай бошладим. 1989 йили акамнинг руҳи билан гаплашиш баҳтига мусассар бўлдим. Озғин, рангиз руҳ қоронғу кечада кўз ўнгимда пайдо бўлди. Шундай ҳаёланда, мен унга бор дардларимни тўкиб солдим.

лари номзоди Анвар Исимиддинов билан сұхбатда бўлдим. Уларнинг кўз ўнгидага томир ушлаб бир неча одамларнинг қандай касаллик билан оғриланарни айтиб бердим. Анвар ака Исимиддинов менинг руҳлар билан гаплаша олиш сиримдан ҳам воқиф бўлди. Шундан сўнг менга оқ фотиҳа бердилар.

— Беморлардан тушган маблагни нимага сарфлайсиз?

— Дастрлаб шу ишга астойдил киришаринман ўзбекларга хос бўлган маросими ўтказдим. Бу ишни ҳозир ҳам тез-тез тақорорлаб боряпман. Сўнг

давлат билан шартнома тузиб тушган маблағларнинг маълум қисмини давлатга ўтказиши режалаштириб турибман.

— Авлодингизда мана шундай кўпчилик сиғинувчи кишилар ўтганими?

— Бобом катта мулла бўлган. Унга кўпчилик сиғинган. Балки шу сабабдир.

— Келажакдаги режаларингиз қандай?

— Марҳумлар билан сұхбатлашдан кўра энди bemорлар дардига даво излаш кераклиги ҳақида кўпроқ ўйладиган бўлиб қолдим. Бионур билан даволаш усуллари бўйича Тошкентда ССЖИ экстра-сенслар асоцацийасининг Абу Али ибн Сино номли илмий методик марказида З ойлик тайёрлов курсида кўл теккизмай даволаш бўйича таҳсил олдим. Ҳозир ССЖИ экстра-сенслар уюшмаси аъзосиман. Яқинда олдимга Галаба ноҳияси Қўргонча қишлоғидан 8 ёшли Ихтиёр Эргашевни олиб келишиди. У эшитмас ҳам, гапирмас ҳам, бир сўз билан айтсан, гунг экан. Шу болани анча қараб кўлмидаги бионур билан даволадим. У эшита бошлади. Энди унинг нутқини ўстириш керак. Шундай bemорлардан кўзи хирадашган, бели оғриган ва бошқа турили касаллик билан хасталангандарга оз бўлсада малҳам беришга ҳаракат қилияпман.

Умринисо АСҚАРОВА.

Мұхаррир ўринбосари
Р. УМАРОВ.

Узбекистон ССЖ Маданият вазирлиги
М. Қориёқубов номидаги Узбек давлат филармонияси
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ҲАЛҚЛАРИ
ДУСТЛИГИ САРОЙИДА

18, 19 ЯНВАРЬ СОАТ 19.30 Да

Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига
багишланади

«НАВО ВА ШЕЪРИЯТ КЕЧАСИ»

ҚАТНАШАДИЛАР:

М. ТУРҒУНБОЕВА НОМИДАГИ «БАҲОР»
ДАВЛАТ УЗБЕК ҲАЛҚ РАҚСИ АНСАМБЛИ
БАДИИ РАҲБАРИ — Узбекистон ССЖ ҳалқ артисти Маъмурда ЭРГАШЕВА.

Узбекистон ССЖ Телевидение ва радио эшиттириш
Давлат қўмитасининг

МАҚОМЧИЛАР АНСАМБЛИ

БАДИИ РАҲБАРИ — Узбекистон ССЖ ҳалқ артисти Абдуҳошим ИСМОИЛОВ.

«ШОДЛИК» ДАВЛАТ АШУЛА ВА РАҚС

АНСАМБЛИ

БАДИИ РАҲБАРИ — Узбекистон ССЖ ҳалқ артисти Диляфуз ЖАББОРОВА.

«ТУФИЛГАН КУН»
ЗАВҚЛИ ЎТДИ

УША ОНЛАР пойтахти миздаги 29-болалар уйининг тарбияланувчилари ҳаётида унтилмас бўлиб қолди. Киров ноҳиясидаги Фурқат Маданият уйи бадиий жамоаси режалаштирган бу тадбирда ёш томошабинлар театрининг актёrlари ҳам иштирок этдилар. Болалар қалбига фақат куй, қўшиқларгина завқ-шавқ багишлаб қолмади. Балки ўтган йилнинг деқабрида түғилганларга топширилган совғалар ҳам уларни қувонтириди.

Янги йил арафасида ҳамда ўқувчиларнинг таътил

кунларида ҳам бу файзли тантаналар давом этди.

Биз ҳаваскорлар ёрдамида Ц-4 мавзесида, Юнусобод даҳасидаги 288-ўрта мактабда ҳам байрам сайлари, қўшиқ ва рақс кўриклиари ўтказдик, — деди Маданият уйи директори Замира Сатиева, — дастуримизга кўра бу шодиёналар бошқа мавзеларда ҳам ўтди.

Кўпчилик дилида хушнудлик ўйготаётган учрашувларда бадиий жамоалар раҳбарлари Ҳисоқтой Жуманов, Назокат Бойметовалар фаоллик кўрсатишади.

Д. ИЗЗАТИЛЛАЕВА.

● МОСКВАДАГИ «Россия» киноконцерт залида ташкини қиёфаси бир-бирига ўхшаши кипиларнинг ҳалқаро шоутанлови бўлиб ўтди. Ўшбу тадбирда 70 га яқин бир-бирига ўхшаш таниқли сиёсий арబолар, спортчилар, кино ва эстрада юлдузларини қаташишиди.

СУРАТДА: эгизак қиёфали кипиларнинг таътил

А. ШОГИН (ТАСС) сурати.